https://teatrdlawszystkich.pl/lesna-uwaznosc/

O představení „Forest Fantasy” Divadla Radost, které bylo uvedeno na Najnajowym Showcase v divadle Baj ve Varšavě, píše Wiesław Kowalski.

Představení „Forest Fantasy” divadelní společnosti Divadlo Radost z Brna, které bylo uvedeno v rámci Najnajowego Showcase v divadle Baj, navazuje na nejlepší tradice evropského divadla pro nejmenší, v němž zážitek předchází vyprávění a smyslnost předchází slovo.

Toto představení není ani tak „vyprávěním” o lese, jako spíše umožňuje jej prožít: v rytmu dětské percepce, v pozorném zpomalení, s plným respektem k autonomii mladého diváka. Tvůrci se vzdávají klasicky pojaté zápletky ve prospěch poetické struktury událostí. Les zde není dekorací ani metaforou – stává se prostředím, prostorem bytí. Herci les „nehrají“, ale oživují ho: prostřednictvím předmětů, textur, zvuků, pohybu a světla. Scénická architektura ožívá postupně, téměř nepozorovaně, a děti jsou zvány ke společnému objevování vztahů mezi hmotou a pohybem, tichem a zvukem, trváním a změnou.

Klíčovým prvkem představení je společný prostor herců a diváků. Stírání hranice mezi jevištěm a hledištěm není efektním interaktivním trikem, ale vyplývá z hluboce promyšlené filozofie divadla NejNej: dítě není divákem, ale účastníkem děje. Jeho reakce – pohled, dotek, zastavení nebo odchod – se stávají nedílnou součástí dramaturgie. Herci na tyto podněty reagují s velkou citlivostí, aniž by vnucovali tempo nebo směr zážitku.

Zvláštní pozornost si zaslouží práce se zvukem a materiálem. Hudba – vytvářená živě, často s použitím autorských nástrojů – neilustruje děj, ale koexistuje s ním, pulzuje společně s pohybem na jevišti a přítomností dětí. Přírodní materiály, měkké struktury, jemné barvy a vůně vytvářejí bezpečný, ale ne infantilní svět. Je to les imaginární, ale zároveň velmi tělesný – takový, který lze cítit pod nohama a v dlaních.

Dvoudílná struktura představení – první, kontemplativnější, a druhá, otevírající prostor pro volnou hru – posiluje pocit vlastní účinnosti nejmladších diváků. Přechod od pozorování k akci není náhlý, ale přirozený, vyplývající z rostoucí zvědavosti. Hra není doplňkem ani „odměnou” po představení, ale jeho logickým pokračováním a doplněním.

„Forest Fantasy” čerpá z tradice divadla pro nejmenší, která začala v 80. letech 20. století, a zároveň ukazuje, jak zralým a uvědomělým jazykem dnes tento proud dokáže operovat. Minimalismus prostředků, empatie vůči vnímání dítěte, vzdání se nadměrných podnětů a plná důvěra v představivost diváka činí z tohoto představení mimořádně soudržný a potřebný projekt.

Je to divadlo pozornosti – vůči dítěti, vůči světu a vůči samotnému aktu společného bytí. V době, kdy tempo každodenního života stále méně umožňuje zastavit se, nabízí „Forest Fantasy“ zážitek společného dýchání, naslouchání a bytí v procesu. Pro nejmladší diváky je to první setkání s divadlem, pro dospělé jemná připomínka, že divadlo může být prostorem citlivého soužití, a ne jen sdělení.